

MADEN MÜHENDİSİ NE İŞ YAPAR?

Ali ÖZÖZEN/Maden Yüksek Mühendisi

Değerli meslektaşlarım,

Ben özel sektörde agrega ve temel inşaat malzemeleri üretiminde çalışan bir meslektaşınızın!. Agrega üretimi, ürün gamı, üretim süreci, kullanılan ekipmanlar, tabi olduğu yasal düzenleme ve kurallar ile tam bir madencilik faaliyeti olmakla beraber, sektörün gereği olarak inşaat, inşaat malzemeleri, tüm yol işleri, muhtelif ve büyük sanat yapılan vb. gibi birçok alana ve işe hitap eden ve 1. derecede bu sektörlerle hizmet eden ve besleyen bir branştır. Bu ve benzeri ortak disiplinli işlerde maden mühendisinin jeoloji, zemin mekaniği, inşaat, makina, kimya ve hatta mimari disiplinlerin içinde varolması da tüm dünyada kabul görmüş olup, yetki karmasına sebep olmadan basan ile uygulanmaktadır.

Ancak ne yazık ki ülkemizde son çıkan Kamu İhale Kanunu Yasası ve buna paralel olarak bu kanun kapsamıyla hizmet ve mal alımı yapan tüm kamu, belediye ve yapı-imar ile ilişkili hiçbir devlet kurumunda, Maden Mühendisini doğrudan alakadar ettiği halde, Maden mühendisine maalesef hiçbir kontrol ve denetim yetkisi verilmemektedir. Bu duruma çok güncel bir örnek vermek gerekirse; henüz gündemde bulunan TCDD yolların ait kırmataş balast ihalelerinde ihale kanununa göre bulundurulması gereken teknik personel inşaat müh., jeoloji mühendisi ve inşaat teknikeri olarak tanımlanmış olup, bu branşlara yetki verilmiştir ve maden mühendisinin esamesi bile okunmamaktadır !!. Bu şartnamenin diğer kısıtlanlarında ise, ocak ruhsatı, patlayıcı ruhsatı, kırma-eleme, malzeme gradasyonu, maden makinaları, temel malzeme kalitesi, bilgisi, standarttan, testleri vb. gibi aslında madencilik uhdesinde olan ve doğrudan maden mühendisinin bilgi ve becerisine tabi konulardan bahsedilmektedir. Yani sözkonusu hizmet ve mal alımında işin gereği olarak istenilen hizmet ve üründe maden mühendisinin her türlü emeği bulunurken, kontrol, denetim ve müşavirlik alanlarında maalesef maden mühendisi ismini ve mesleğini kullanamamaktadır, daha da acısı maden mühendisi olmanız böyle bir işi almaya yeterli gelmemektedir ve işletmeciler bir de inşaat müh. veya teknikeri bulundurmak durumundadır. Yine örnek olarak çok büyük metrajlı bir dekapaj ihalesinde inşaat teknikeri bile teknik personel olarak anılırken maden mühendisi hiçbir şekilde görev alamamaktadır. Bu benzeri örnekler maalesef sayısızdır.

Sevgili meslektaşlarım, Sadece agrega sektöründe ülkemizde yaklaşık 200 milyon ton üretim yapılmaktadır, bunlara diğer mamul ve yanmamul endüstriyel hammaddeler, diğer taş işletmecilikleri (mermer ve yapıtaşları), büyük çaplı sanat yapılan (tüneller, metro, isale hattı,

kanal, baraj yapılan, zemin etüd işleri), otoyol ve tüm yol altyapı işleri, asfalt ve hazır beton sektörü, pişmiş çimento, kil ve toprak sanayii ile bunların hammadde hazırlama safhaları da ilave edildiğinde aslında maden mühendisinin kullanılabileceği büyük bir potansiyel açığa çıkmaktadır. Fakat ne yazık ki yukarıda sıralanan sektörler başta inşaat mühendisliği olmak üzere diğer disiplinlerin tekeline girmiş durumdadır.

Bir otoyol projesi inşaat mühendisliğinin branşı olabilir, ancak böyle bir projede eğer yarma yapıyorsa, dinamit kullanılıyorsa, temel dolgulan yapıyorsa, kazı ve diğer iş makinaları kullanılarak şevler açılıp doğa şekillendiriliyorsa, gerekli malzemelerin temini ve hazırlanması maden mühendisinin branşında ise, yetkili teknik elemanlardan birisinin de maden mühendisi olması gerekmez mi?

Severek başladığımız ve yıllarca emek vererek yürütmeye çalıştığımız mesleğimiz için bu türlü kısıtlamalar ve yetkisizlikler maalesef onur kinci olmaktadır ve maden mühendisliği için istihdam sorunu her geçen gün büyümekte ve iş alanları son derece kısıtlı kalmaktadır. Bu türlü kısıtlamalardan bir an önce kurtulmak ve mesleğin önünü açmak için;

- maden mühendisliği bölümlerinin gerek kamu, gerekse özel sektörlerde kendilerini daha iyi anlatacak tanıtıcı programlar hazırlanması, (tanıtıcı ve eğitici programlar vb. her türlü girişim)

- Kamu İhale Kurumu'na ve Kurulu'na da maden mühendisliği ve bilgi birikimi hakkında ayrıntılı bilgi verilmesi ve maden mühendislerinin görev/yetki alabileceği branşların tanıtılması

- hem odamız hem de üniversitelerimizin desteği ile kanun yapıcılar üstünde yoğun kulis yapılması,

- sektörlerinde hakim kamu ve özel kuruluşlarına, maden mühendisliğinin eğitim ve öğretim programlarının tanıtılması, maden mühendisliğinin bilgi birikiminin bu tür kurumlara aktarılması,

- maden mühendisliği eğitim programlarının alt branşlar halinde güncel ve global konulara yayılması.

- maden mühendisliği branş gelişmeleri için sponsor firmaların desteğinin alınması ve güncel branşlarda projelerin takip ve teşvik edilmesi,

gibi yaklaşımların son derece faydalı olacağı kanısındayım.

Bu konuda tüm meslektaşlarımızın desteğini esirgemeyeceğini umarak,

Saygıları sunarım.